

Uránbánya
Balatonfüreden
A kutatások titoktartás mellett, szovjet felügyelettel folytak. **6. oldal**

Rippl-Rónaitól
Maurer Dóráig
Válogatás a Fővárosi Képtár modern és kortárs műveiből. **7. oldal**

Szállással is segítené a város

Balatonfüred önkormányzata pénzügyűjtést indított az Ukrajnából menekülők javára

Balatonfüred önkormányzata több-retegű segítséget nyújt az Ukrajnából, Kárpátaljáról a háború miatt Magyarországra menekülni kényszerülő ártatlan emberek megsegítésére.

Az önkormányzat pénzügyűjtést indított. A felajánlásokat a Balatonfüred Városért Közalapítvány 73200110-11285438 számú lájára lehet utalni. Az utalás közleményében kéri feltüntetni: a háborús menekültek megsegítésére. A város a költségvetéséből félmillió forint pénzadományt biztosított a menekültek számára.

A Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltató Központ mostantól folyamatosan fogadja az adományokat, el-

Az orosz-ukrán háború elől menekülő emberek a záhonyi vasútállomáson 2022. március 1-jén

Fotó: MTI/Czeglédi Zsolt

sősorban az azonnal fogyasztható tartós élelmiszereket. A szociális központ munkatársai a Kéki utca 6. alatt várják a felajánlásokat. Elérhetőség: +36(20)426-6934, www.csskb.fured@vipmail.hu, bszakbfured@vipmail.hu

Bóka István polgármester vizsgálja, hol és hogyan tudna a város önkormányzati szállásokat biztosítani a menekülteknek. A polgármester ugyanakkor kéri a magántulajdonban lévő szálláshelyek tulajdonosait, hogy ha van rá mód, ajánlják fel az üresen álló szobáikat a bajbajutottak számára. A szállással kapcsolatos felajánlásokat +36(20)426-6934-es telefonszámon, illetve a csskb.fured@vipmail.hu, bszakbfured@vipmail.hu e-mail címen lehet jelezni.

Martinovics Tibor

Pályázati támogatással újulhat meg az utca

Az önkormányzat a város egyik frekvenciátalt utcájának kiszélesítését tervezi. A Bajcsy-Zsilinszky utcát a közösségi ház és a Fazekas Trans telephelye közötti szakaszán két pályázati forrás segítségével rendeznék.

Az állami tulajdonban lévő utcát a Magyar Közút Zrt. közreműködésével újítaná fel a város, ehhez azonban néhány ingatlan megvásárlása szükséges. A városképet meghatározó Bajcsy-Zsilinszky utcát a tervek szerint kiszélesítenék,

járdát alakítanának ki, parkolókat létesítenének, a légkábelleket a földre helyeznék, és rendeznék a zöldfelületeket is. A fejlesztés érdekében hat ingatlan kell megvásárolnia a városnak, melyek forgalmi értékét szakértők bevonásával állapította meg az önkormányzat, ez alapján 18,5 millió forintba kerülne a területek megszerzése. Az önkormányzat az ingatlanok tulajdonjogát adásvétel útján kívánja megszerezni, de ha a vételi ajánlatot nem fogadják el a tulajdonosok, akkor az önkormányzat kisajátítási eljárást kezdeményezhet. **MT**

Farsangi mulatsággal, kislebáb-égetéssel vettek búcsút a téltől

Arácon hagyományosan vidám maszkos, jelmezes felvonulással búcsúztak a téltől, hiszen március 2-ától, hamvazószerdától a hagyományok szerint már a negyennapos böjt és a vasárnapok következnek húsvétig.

Véget ért a vízkeresztől idáig tartó farsangi időszak, ami a mulatozások, bálók, esküvők ideje is volt a népszokás szerint. A karnevál mindig a farsang csúcspontja, ekkor rendezik meg számos városban – hogy csak a rióit, velenecit vagy a mohácsi búsójárást említsük – a jelmezes felvonulást farsang vasárnapján, amit már a hétfő, az asszonyfarsang, majd a húshagyó kedd és a hamvazószerda követ.

A farsang utolsó napjaihoz számtalan vidám szo-

Jelmezes felvonuló és a lángoló kislebáb

kás kötődik, amelyek ma már zömében feledésbe merültek. Farsangvasárnap, amit vóvasárnapnak is hívnak, a fiatal férfiak az após kontójára ihattak, az asszonyfarsangon a hölgyek férfi módra mulatozhattak, a hamvazószerda előtti torkos csütörtök eszem-iszomját pár éve is megtartották.

Hamvazószerda az őskeresztény hagyományból

merít: a hívők a vezeklés részeként hamut szórtak a fejükre. Még ma is őrzik ennek emlékét: az előző évben megszentelt és elégetett barka hamujából a pap hamvazószerdán és a nagyböjt első vasárnapján keresztet rajzol a hívek homlokára, miközben ezt mondja: „Emlékezzél, ember, hogy por vagy és porrá leszel!” A hamu egyszerre jelképezi az elmúlást és a megtisztulást.

A farsang lezárásában mindig nagy szerepe van a tűznek. Velencében a karnevál utolsó napján búcsúznak el a karnevál hercegétől, aki egy szalmabábu, és máglyára vetik. Vele együtt tüzre vetik a rosszat, és ezzel mindenki megszabadul a bűntől. Magyarországon a kislebáb vagy kislebaba egy szalmából készült báb, ami általában egy menyecskét ábrázol. Ez hivatott szimbolizálni a telet, a betegségeket, a bajokat. A hagyomány keretében ezt a bábút manapság már inkább köztéren, de korábban főként a falu szélén, húsvét előtti virágvasárnap állítják fel, és vagy folyóvízbe dobják, vagy hangos kiabálás, mondókázás mellett elégetik. Ide kapcsolódik a villózés is, amikor szalagokkal feldíszített fűzfaágakkal járták a falut, jókívánásokat mondva.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Kiemelt beruházás az idősothton építése

A magyar állam finanszírozza és kiemelt beruházásként kezeli a balatonfüredi idősothton megvalósítását – rendelkezik egy friss kormányhatározat. Az önkormányzat a Petőfi Sándor utcai, egykori belügyminisztériumi üdülő területén építené meg az idősek és nyugdíjasok otthonát, amely a város egyik legfontosabb, évek óta tervezett beruházása lesz.

A beruházás előkészítése, illetve megvalósítása is az önkormányzat feladata, amelynek költségvetése nem haladhatja meg a nettó ötmilliárd forintot – áll a Magyar Közlönyben frissen megjelent kormányhatározatban, amely szerint el kell indítani az idősothton fel-

tételes közbeszerzési eljárását.

– A kormány döntése szerint az Alkony Idősek Otthona és Nyugdíjasotthon építése kiemelt beruházásnak számít. Idén elő kell készítenünk a beruházást, az építkezés jövőre kezdődhet el, a terveink szerint 2024 első felében át tudjuk adni az új idősothton – válaszolta a balatonfüred.hu kérdésre Bóka István polgármester.

A legutóbbi testületi ülésen elhangzott, hogy az építési tervek mellett felmérték a terület faállományát is. A szakértői vélemény szerint a beruházás megvalósítása során 52 fát kell majd kivágni, ezek többsége öreg, beteg egyed, összesen hat darab értékes fa esik csak áldozatul.

Az ingatlanon lévő egybefüggő, értékes fás terület szinte érintetlen marad. Ugyanakkor az önkormányzat 59 új fát ültet majd

el a területen – fogalmazott Bóka István polgármester.

A Kiserdővel szembeni, másfél hektáros területen a jelenlegi főépületet felhasználva és átalakítva építené meg az önkormányzat az idősothton. A tervek szerint a meglévő főépületben alakítják ki az idősek otthonát, míg mellette kétoldalt a nyugdíjasotthon új, földszint plusz egyszintes épületei kapnak majd helyet. (Az A és B épület lényegesen alacsonyabb lesz az idősek otthonánál.) A telken belül parkolókat alakítanak ki, és fontos szempont a meglévő értékes faállomány védelme is.

Mint arról korábban már írtunk, a kormány 400 millió forinttal támogatta az idősothton kialakításának előkészítését. A tervek szerint a volt BM-üdülő területét térítésmentes vagyongazdálkodási joggal kaphatja majd meg az önkormányzat. **Martinovics**

KÉK HÍREK

A zebra előtt ütközött neki a motornak

Közúti baleset gondatlan okozása vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt folytatott eljárás a Balatonfüredi Rendőrkapitányságon egy 56 éves, veszprémfajszai lakos ellen. A férfi tavaly június 13-án délután a 71-es számú főúton, Balatonakali belterületén közlekedett autójával. Haladása során azonban későn vette észre a vele azonos irányban szabályosan közlekedő, majd előtte egy gyalogos-átkelőhelynél forgalmi okból megálló motorkerékpárt.

A sofőr fékezett, de a motornak ütközött, melynek következtében a motor felborult. A motorkerékpárt vezető 29 éves, zalaegerszegi férfi könnyű, míg a 30 éves, székesfehérvári nő utasa súlyos sérüléseket szenvedett.

A Balatonfüredi Rendőrkapitányság a nyomozás vizsgálati szakaszában a szükséges eljárási cselekményeket elvégezte, és az ügy iratait átadta az illetékes ügyészségnek.

Építkezési területéről lopott

A járórok február 17-én 23 perckor Balatonfüred belterületén igazoltattak egy személygépkocsival és a hozzá kapcsolt vontatmánnyal közlekedő 40 éves, budapesti lakost. Az intézkedés során a férfi az egyenruhásoknak nem tudott elszámolni a tucatnyi bala közetgyapottal, melyet szállított.

A férfit a rendőrök elfogták, a helyi rendőrkapitányságra előállították,

ahol gyanúsítottként kihallgatták. A budapesti lakos elismerte, hogy a bálákat egy badacsonytomaji építkezésről tulajdonította el éjszaka. A mintegy nyolcvanezer forint értékű építési anyagot a rendőrök lefoglalták. A Balatonfüredi Rendőrkapitányság kisebb értékre elkövetett lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt eljárást indított a férfival szemben.

Kábítószer fogyasztottak a fiatalok

A járórok Balatonfüreden ellenőrizték egy személyautót és annak utasait február 21-én este. A járműben hárman utaztak, amelyet egy 33 éves, gyulaházai lakos vezetett. Utasai, egy 24 éves, valamint egy 21 éves, kisvárdai fiatalember idegesen és zavartan viselkedtek az intézkedéskor, ezért a rendőrök átvizsgálták a ruházatukat és az autót. Ennek során az egyenruhások a gépkocsi ülés alatti tárolórekeszében fóliatásakban három darab rózsaszínű, kábítószer-gyanús tablettát találtak.

A férfiakat előállították a Balatonfüredi Rendőrkapitányságra, majd kábítószer-gyorostesztet alkalmaztak velük szemben, ami a két utas esetében pozitív értéket mutatott. A nyomozók gyanúsítottként kihallgatták őket, ellenük kábítószer-fogyasztás és -birtoklás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indult büntetőeljárás a Balatonfüredi Rendőrkapitányságon. **BFN**

A szépkorúak biztonságáért

Prevenációs tájékoztatót tartottak a rendőrök a városi nyugdíjasklub tagjainak a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ klubhelyiségében.

Ismertették az utóbbi időben az idősek sérelmére elkövetett legjellemzőbb jogsértéseket, valamint azok megelőzési lehetőségeit, és felvilágosítást adtak az igénybe vehető áldozatvédelmi szolgáltatásokról is. Az előadók az idősek áldozattá válásának megelőzése érdekében – többek között – a következő hasznos megelőzési tanácsokat foglalták meg a hallgatóságuknak:

- ♦ Idegeneket soha ne engedjenek be az otthonukba!
- ♦ Házaló árusokat soha ne engedjenek be a lakásukba, és ne is vegyenek senkitől semmilyen ismeretlen eredetű árut!
- ♦ Ismeretlen személynek ne árulják el, hogy egyedül élnek vagy egyedül tartózkodnak otthonukban!
- ♦ Legyenek óvatosak, ne engedjék magukat félrevezetni, megkárosítani bármilyen, a csalók által kitalált történet miatt!
- ♦ Csak megbízható, leinformálható, biztonságos webáruházban vásároljanak!
- ♦ Bankkártyaadatokat telefonon soha se adják meg, és csak olyan weboldalon használják, amelyet ismernek és megbízhatónak tartanak!
- ♦ Az interneten felugró felhívásra e-mail üzenetben soha ne adják meg bankkártyájuk adatait!
- ♦ Soha ne tegyék bankkártyájuk PIN-kódját más személy számára hozzáférhetővé! **BFN**

KÉRJÜK TÁMOGASSA ADÓJA 1% - VAL A BALATONFÜRED VÁROS TŰZOLTÓ EGYESÜLETET,
hogy minél hatékonyabban tudjuk végezni munkánkat.
 Ezúton köszönjük a korábbi években nyújtott támogatásukat, amivel nagy mértékben hozzájárultak felszerelésünk megújításához, korszerűsítéséhez.
Adószámunk: 19258074-1-19

IX. Füredi Tavaszi Fesztivál, március 11–15.

MÁRCIUS 11., PÉNTEK

Vaszary Galéria
17.00 Rippl-Rónai Józseftől Maurer Dóráig (A kiállításról cikk a 6. oldalon.)
Válogatás a Fővárosi Képtár modern és kortárs képzőművészeti gyűjteményéből. Kiállítás megnyitó és tárlatvezetés. A kiállítás 2023. január 8-ig tekinthető meg.

Kisfaludy Galéria
18.30 A 80 huszár című film vetítése és beszélgetés a filmről

MÁRCIUS 12., SZOMBAT

Vaszary Alkotóműhely
11.00–13.00 Grafikai nyomatok készítése a Rippl-Rónai Józseftől Maurer Dóráig című kiállításához kapcsolódóan

Kisfaludy Galéria
16.00 Mesekastély – Bolondos mesék

A békéscsabai Napsugár Báb-
színház előadása
A három népmese középpontjában „bolondos” történetek állnak, mint például a Benedek Elek gyűjtésében megtalálható Bolond Istók

Anna Grand Hotel diszterem

18.00 Négy évszak – Komolyzenei koncertsorozat / Tavasz
Tokody Ilona Kossuth-díjas énekművész és a Mendelssohn Kamarazenekar hangversenye Újraindul a komolyzenei koncertsorozat.

Jegyár előadásonként: 2800 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 1800 Ft/fő
Négy évszak bérlet, nyolc alkalom: 19 000 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 12 000 Ft/fő
Két alkalomra szóló Tavasz/ Nyár/Ősz/Tél bérlet: 4900 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 3100 Ft/fő

MÁRCIUS 13., VASÁRNAP

Vaszary Alkotóműhely
11.00–13.00 Alumíniummet-szet készítése az 1848–49-es polgári forradalom és szabadságharc eseményeit rajzolva

Kisfaludy Színpad (esőhelyszín: Kisfaludy Galéria)

16.00 Mesekastély – Csacsi-fogat A békéscsabai Napsugár Báb-
színház előadása

Kisfaludy Galéria

19.00 Bányavirág Színházi előadás
Iván: Katona Levente egyetemi hallgató
Mihály: Csabai Csongor e. h.
Illés: Hajdú-Sobor Csaba e. h.
Ilonka: Farkas Laura e. h.
Irma: Martos Hanga e. h.
Zene: Ujjáb Gábor, az Uray-Kéri-osztály hallgatói
Videó: Sándor Soma e. h.
Rendezők: Urszinyi Ádám e. h., Madácsi István e. h.

MÁRCIUS 14., HÉTFŐ

Kisfaludy Színpad meletti tér

10.00–16.00 Népi játszóter
10.00–13.00 Emléktúra a Jókai Mór-kilátóhoz
Gyülekező 10 órakor a közösségi ház előtt (Balatonfüred, Kossuth L. u. 3.)

A túra hossza: kb. 7 km, könnyű túra.
A túra ideje: kb. 3 óra

Vaszary Alkotóműhely
11.00–13.00 Röptess velünk papírsárkányt!
Papírsárkány-készítés Terbe János segítségével

Jókai Mór Emlékház
11.00 Dvorszky Hedvig könyvbemutatója

A könyvet dr. Korzenszky Richárd OSB fotói illusztrálják.
17.00 Partraszállás és forradalmi haddelhadd – Történelmi előjáték
Indulás a hajókikötőből, a főbb szerepekben Kéri Kitty, Gazdag Tibor, Novák Péter

MÁRCIUS 15., KEDD

Kisfaludy Galéria
9.30–14.00 Kézműves-foglalkozás: csákó- és kokárdakészítés

Tagore sétány, Széchenyi-szobor

10.30 Nemzeti ünnep
Ünnepi műsor az 1848–49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére, koszorúzás
Közreműködnek a kaposvári Rippl-Rónai Művészeti Intézet színész szakos hallgatói, Kacsó Hanga énekművész, Szabó Dániel cimbalomművész, Balatonfüred Város Koncert Fúvószenekara
Az ünnepi műsor után zenés reformkori séta indul a Széchenyi-szobortól

Kisfaludy Színpad

12.30 A Kacsó Hanga–Szabó Dániel duó népzenei műsora
13.00 Pörköltészet – „Legyen valami csoki, csoki, csokis!”
A Kisfaludy Színház előadásán az irodalom és a gasztronómia találkozásán vehet részt a közönség. Ezúttal Karinthy Frigyes és Kosztolányi Dezső főtíjébe és műveibe kóstolhatnak bele az éreklődők

Jókai Mór Emlékház

16.00 Jókai-mesék
Mesélő: Farkas Laura, a kaposvári Rippl-Rónai Művészeti Intézet színész szakos hallgatója

Kisfaludy Galéria

17.00 Szendrey Júlia, Nemes Nagy Ágnes
Szendrey Júlia verseiből, naplójából, leveleiből készült esttel mutatkozik be Virágh Panna egyetemi hallgató, ehhez csatlakozik a száz éve született Nemes Nagy Ágnes bemutatott összeállítás Kéri Kitty előadásában.

MÁRCIUS 12., SZOMBAT

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ
Silver Star Dance verseny

Zsidó Kiválóságok Háza
14.00 A füredi rabbi – tematikus városnéző séta a Zsidó Kiválóságok Háza és zsinagóga bejárásával, jegyár: 4900 Ft/fő

MÁRCIUS 13., VASÁRNAP

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ
Megajátszóház

MÁRCIUS 24., CSÜTÖRTÖK

Kisfaludy Galéria
19.00 Parker Jazz Club Balatonfüred A műsor házigazdája, Szakáll Norbert beszélget az est során fellépő művészekkel
20.00 Az Elek István Quartet koncertje Jegyár: 2000 Ft/fő

MÁRCIUS 20., VASÁRNAP

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ
17.00 Tavaszköszöntő fúvós-koncert
Vezényel: Hégyel Ákos karmester
Jegyár: 1000 Ft/fő

Hamvas-napok, március 18–19.

Elbúcsúztatták a telet

Fotó: Gazsi

(Folytatás az 1. oldalról.)

Idén a húsvét, a kereszténység legnagyobb ünnepe április 17-re és 18-ra, meglehetősen későre esik a tavalyi évhez képest. Ez azért lehetséges, mert a húsvét úgynevezett mozgó ünnep, húsvét vasárnapja a tavaszi nap-éj egyenlőséget, március 21-ét követő első holdtölte utáni első vasárnap.

Húsvétvasárnap Jézus feltámadásának ünnepe, amit megelőz a nagyhét a virágvasárnapkal kezdve. Nagycsütörtök az utolsó vacsorának, Jézus elfogatásának napja, nagypénteken Krisztus kereszthalálára, szenvedésére emlékeznek. Nagyszombat pedig az év egyetlen olyan napja, amikor nem lehet szentmisét bemutatni: az egyház mintegy Krisztus sírjánál virraszt.

A nagyhéthez, húsvétvasárnaphoz és húsvéthétfőhöz igen gazdag hagyománykör kötődik. Virágvasárnap Jézus szamarháton megérkezik Jeruzsálembe a palmaágat lengető tömeg előtt, ez a barkaszentelés napja.

Nagycsütörtökön, amikor elfogják az Olajfák he-

gyén, az utolsó mise után elhallgatnak a harangok, „a harangok Rómába mennek”, s legközelebb csak nagyszombaton szólalnak meg újra.

Nagycsütörtököt zöldcsütörtöknek is nevezték, sokféle friss sóskát, spenótot vagy éppen csalánt főztek, s az a hiedelem járta, hogy így jobb lesz a termés. A csirkéket is friss zölddel etették.

Nagypénteken tilos húst enni. Az ilyenkor szokásos étrend a rántott leves, a tészta, az ecetes-hagymás hal, a ruszli, illetve a tojásos, tejes ételek. Tipikus böjti ebéd a bableves és a mákos tészta is. Általános hiedelem szerint nagypénteken nem sütnék kenyeret, mert az ilyen kenyér kővé válna. A pénteki nap általában sem tartozik a szerencsés napok közé, nagypéntek különösen nem, hiszen a keresztény egyház szerint ez Jézus megfeszítésének emléknapja. Időjárással kapcsolatos jóslások is fűződnek ehhez a naphoz. Eső esetén jó tavaszt jósolnak, ám, ha nagypénteken szép az idő, akkor üszkös, rossz termés lesz. A víz, amely

megtisztít, különös jelentőséggel bír ezen a napon. Úgy tartják, aki nagypénteken napfelkelte előtt megfürdik, azon nem fog a betegség. Ezt a mosdást nemcsak betegség ellen tartották jónak, hanem szépségvarázslónak, sőt a szeplő ellenszerének is. A nagypénteki jószágfürösztés is sokfelé volt ismert, hasonló egészségvarázsló céllal.

A tisztasággal volt kapcsolatos a féregűzés, a ház kisöprésének az ideje is nagyszombaton. Mikor először szólaltak meg a harangok, a gazdasszony kiabált, miközben söpörte a ház falát: „Kigyók, békák távozzatok!” A ma is gyakorolt húsvéti nagytakarítás többnyire meszeléssel, mázolásal egészült ki.

Húsvétvasárnap, Jézus feltámadásának napján hangzik el a pápától Rómában a Szent Péter térről a híres urbi et orbi áldás a világ nyelvein. Szokás e napon a napfelkeltét egy magas hegy tetején várni, mert a felkelő nap Krisztus feltámadásának bizonyítéka, és aki jól figyel, megláthatja benne a Krisztust jelképező bárányt a zászlóval.

Vasárnap a sonka mellé tojást, tormát fogyasztunk. E nap ünnepi étele a bárány is. A tojásfestésen kívül szokás még a termékenységvarázsláshoz kötődő, dombról való tojásgurítás szokása. Nem csupán festett, hanem karcolt, vakart, patkolt, kotort, márványozott, viasszal írott is lehet a tojás. Az általában absztrakt geometriai minták mögött a több évezredes hitvilág szimbolikája bújkol meg. A legelterjedtebb a piros tojás, amelynek a színe a vért, Jézus kiöntött vérének és a tavaszt, a feltámadást egyaránt jelképezi.

Mindenki által ismert népszokás a húsvéthétfői locsolkodás, amiről már XVII. századi írásos emlékek is fennmaradtak. A víz megtisztító, megújító erejébe vetett hit az alapja ennek a szokásnak, amely aztán polgárosodott formában, a kölnivízzel történő locsolásként megmaradt a városokban is. Falun sok helyen még ma is a lányokat a kúthoz, vályúhoz vitték, és vödörrel leöntötték. A legények a locsolásért piros vagy hímes tojást kapnak a lányoktól.

BFN

kultura.balatonfured.hu, info@furedkult.hu, +36 (87) 950-876, kisfaludyszinhaz.hu, +36 (30) 305-1606

Störr kapitány és a felesége

Enyedi Ildikó filmrendező évtizedeken át készült Füst Milán A feleségem története című, Nobel-díjra is jelölt regényének megfilmesítésére. A könyvvel ellentétben a filmbeli főszereplő, Störr kapitány nem egy dúvad, hanem egy érzékeny, tépelődő férfi, aki érteni akarja a feleségét, bízni benne és szeretni.

Az ötvenöt évvel ezelőtt elhunyt Füst Milánra is emlékeztek Balatonfüreden a magyar széppróza napja alkalmával tartott beszélgetésen, ahol Schein Gábor irodalomtörténész, Füst Milán eddigi legalaposabb monográfiája beszélgetett a betegsége miatt online kapcsolatos Enyedi Ildikóval a Szócs Géza Irodalmi Szalonban.

Február 26-án délután a füredi Balaton Moziban ismét vetítették Enyedi Ildikó filmjét, ami nem arra fókuszál, hogy a holland hajóskapitány, Störr kapitány – feleségül véve a finom francia hölgyet, Lizzyt – hogyan próbál bizonyosságot szerezni a felesége hűségéről, hanem arra, hogy milyen megfeszített érzésekből áll össze a szerelem. A nézők számos kérdéssel érkeztek a Vaszary Villában tartott beszélgetésre, ahol Enyedi Ildikó és Schein Gábor közösen gondolkodott, beszélt az író remekművéről.

Füst Milán – Adyval, Móriczal, Babitscsal, Karinthyval és Kosztolányival – a Nyugat első nemzedékének legkiemelkedőbb alkotói közé tartozott, a magyar irodalom egyik legszerteágazóbb, az összes irodalmi műnemre kiterjedő életművét hozta létre.

Schein Gábor előrebocsátotta, hogy A feleségem története című film nem a hagyományos értelemben vett adaptáció, vagyis egy regénynek a filmre vitele, hanem egy önálló, autonóm műalkotás, ami lényegi pontokon párhuzamos a regénnyel és Füst Milán gondolatosságával. Enyedi Ildikó élettörténetében hosszú ideje jelen van Füst Milán regénye és a belőle készült filmterv. A rendező egyetértett a Schein Gábor által megidézett Weöres Sándor-állásponttal, miszerint Füst Milán felülről lógott ki a magyar irodalomból.

– Füst Milán túllógott azon a közege, aminek nagyon szeretett volna a része lenni – fogalmazott Enyedi Ildikó. – Először gimnázis-

Jelenet a filmről, melyben a két főszereplő játékos paktumot köt Fotók: Mozinet

ta koromban, a sokak által megtapasztalt olvasási időszakomban találkoztam Füst Milánnal, és csak később fogtam fel, hogy mennyire nem tudott vele mit kezdeni a kanonizált magyar irodalom. Az iránta való kamaszlelkedésem máig kitart. Nulla párkapcsolati és élettapasztalattal kamaszként is rengeteg réteg akadály nélkül érttem. Ez az egyik döbbenetes bűvölete az irodalomnak: az emberek jeleket vetnek papírra, és akár kétezer év múlva is valaki egy más nyelven, akár fordításban nézi ezeket a jeleket, miközben kinyílik és felkavarodik a lelke. Nálam mindig is lesz egy primátusa az irodalomnak, annak ellenére, hogy filmeket készítek.

A nyolcvanas évek végére Enyedi Ildikó azt érezte, hogy fontos lenne egy film, pontosítás Füst Milánnal kapcsolatban. 2021-es filmjében is Füst Milán gondolkodásának fontos szempontjaira fókuszált, ami, mint mondta, afféle bevezető, kedvcsináló lehet az írói életműhöz.

A feleségem története első ránézésre egy kosztümös film, amiben két ember szerelmét átszövi a féltékenységek. A félreértéseknek egy hihetetlenül gazdag palettája rajzolódik ki. – Olvastam az általam tisztelt Konrád György angol fordításhoz írt előszavát, aki több oldalon keresztül egy féltékenységi sztorit értelmezett. A filmben nem erről van szó.

Enyedi szerint a két főszereplő két játékos. Störr kapitány annak okán mer játékos lenni, mert otthon van a világban. – Pontosan nem tudja, hogy mi, de valami zavarja. Van valami nagy hiány, elvágyódás, ami az otthonos érzésből húzza kifelé. Úgy tekint magára, mint aki otthon van a világban, még ha a fiziológiája figyelmezteti is,

hogy ez nincs így, és tovább kellene lépnie. Találkozik egy társasági hölgygel, aki egyáltalán nem úgy viselkedik, mint egy társasági hölgy; a társasági hölgy pedig találkozik egy teherhajó-kapitánnyal, aki sokkal szabadabb, szellemesebb és játékosabb, mint egy teherhajó-kapitány. Közösen imponálnak egymásnak, és a két játékos paktumot köt – magyarázza a rendező. Tehát nem egymásra néztek és egymásba szerettek, hanem a kezdőponttól sérüléseken át felfedezőútra indultak, amin keresztül eljutottak

Enyedi Ildikó

Fotó: Mozinet/Csata Hanna

egy igazán megélt szerelemhez és azoknak a biztonságot adó kontúroknak a teljes lebontásához, ami a film elején felelőtlenül magabiztossá tette a kapitányt.

A tengerész tiszteletré méltó igyekezettel valami lényegit szeretne megérteni az életről – ez iránt akart empátiát ébreszteni a rendező. – Füst Milán meglehetősen kemény és kíméletlen módon marcangolja Störr kapitányon keresztül saját magát, én sokkal kevésbé vagyok vele szigorú – mondta Enyedi.

A kulcs már kamaszként is az volt Enyedi számára a regényhez, amikor Störr hajója kikötött Jáva szigetén: a kora esti homályban megy a konyhák között, a mécsek és a tűzhelyek fényében összebújva, oldottan be-

szélgetnek az emberek, amivel szemben ott az ő végtelen magánya.

Ez a regény nem szájbarrágósan és kioktatóan ugyan, de elképesztő mennyiségű ponton felcsillantja a reményt előttünk, hogy milyen tágasságot utasítunk el nap mint nap azzal, ahogyan az életünket alakítjuk. Neveket, címkeket adunk egy kapcsolatban is. Számomra például a film vége is pozitív: Füst Milán–Störr kapitánynak feldereng, hogy nem hiba, nem hiányosság, ha nem érti Lizzyt, hanem valami gyönyörű dolog. Mint ahogy a világ is gazdag és titokzatos, a maga teljességében soha meg nem ismerhető. Legfeljebb úgy uralható, ahogy mi csináljuk, vagyis nullára letaroljuk... Szerintem a világ szinonimájaként értelmezhető, nyugtalan, kereső, belül tépelődő Lizzyt egyetől bölcsebb, mint a kapitányt.

– Amikor Störr kapitány megadja magát a világ és a természet erőinek, felfogja, hogy nem veszített semmit. Azzal, hogy elengedi a vágyat a másik kinyitására – belenézni, mint egy gépezetbe, látni minden alkatrészt –, valami sokkal gazdagabbat nyer. – Számomra ez volt olyan lefegyverző kamasz koromban, amire egyébként mindannyiunknak szüksége van. Naponta figyelmeztetni kellene magunkat arra, hogy ha az eszelős görcsöt elengedjük, kilazítjuk, akkor hirtelen nem kevesebb van a kezünkben, hanem kitágul és gazdagabbá válik körülöttünk minden. Nem a csúcán vagyunk, de részei leszünk, ahelyett, hogy idegenül vergődünk a világban – zárta a beszélgetést Enyedi Ildikó, aki ígéretet tett, hogy a mostani, elmaradt balatonfüredi látogatását hamarosan bepótolja.

Mórocz Anikó

Józsa Tivadar emlékére

Kilencvenhét éves korában elhunyt dr. Józsa Tivadar író, költő, pécselyi orvos, aki Bodosi György írói néven irodalmi alkotások, szociográfiák és bölcséleti művek szerzője volt.

Dr. Józsa Tivadar a budapesti Vörösmarty utcában született. A Bibó Intézetben dolgozott szociográfusként, későbbi orvosi hivatását pedig szolgálatnak tekintette. A Balaton-felvidékbe beleszeretve biciklivel és egy orvosi táskával járta a körzetébe tartozó kilenc falut.

Szenvedélyes gyűjtője volt a vidéknek: a szántások alkalmával előkerült emlékeket, a hétezer éves kőkor-szakitól a római kori tárgyakig mindent éppúgy megőrzött, mint a térszerte pincék kulcsait vagy kézzel hímzett textileket.

Harminchárom éves korában érzett indítást, hogy az irodalom nyelvén is kifejezze magát, mégis azt vallotta, hogy előbb volt író s költő, mint orvos: 1949-ben, huszonnégy éves korában még saját nevén jelentette meg munkáját az Illyés Gyula által szerkesztett Válasz című lap.

Régészeti és népművészeti gyűjteményének egy részét Pécsely községnek adta, túl a kilencvenen pedig úgy döntött, hogy irodalmi hagyatékát Balatonfürednek ajándékozta. **BFN**

„Midőn megérkeztem a Végállomásra és utolsót dobant szívem mellkasában Ő ki készen állt a messzibb utazásra elindult lelkem a Végtelen továbbra.”

Dr. Józsa Tivadar, költői nevén Bodosi György megérkezett a földi Végállomásra, hogy elinduljon a végtelen Örökkévalóságba.

Majd egy századnyi földi vándorlás, egy rendkívüli pálya befutása után elment az egyik utolsó személyes ismerősünk, aki közöttünk, velünk élt, az egyik olyan utolsó „gyógyító ember”, aki nemcsak a testünk bajain tudott segíteni, de a lelkünk is felemelte, a szellemi, erkölcsi dimenziót haláláig képviselte.

A fiatal körorvos, akit doktorrá avatása után mint osztályidegent Veszprémbe, majd Pécselyre száműznek, sokáig nem érzi jól magát, pontosabban egyedül, egyfajta magányban, szellemi elzártságban lévén nélkülöz.

Illyés Gyulával való találkozás, „költővé avatása” (első kötete 1964-ben jelenik meg) egyfajta megnyugvás hoz számára, ha megnyugvás költőnek lenni egy olyan korban, amikor a hatalom ki nem mondott verdiktje szerint nincs szükség költőkre.

Józsa Tivadar, Bodosi György élete és munkássága elválaszthatatlan a Balaton-felvidéktől, a Pécsely-medencétől, Tihanytól, Balatonfüredtől.

Szűkebb pátriánkban is egyre többen láttuk benne a szellemi tett képviselőjét, éber őrzőjét. Mi, balatonfürediek is kezdettől fogva sokan a magunkénak ismertük, szerettük. Olvastuk, s hallgattuk sajátos hangját, igyekeztünk figyelni szavaira. Nem mindig értettük indulatát, erős érzelmeit. Jól kellett ahhoz érteni, hogy lássuk, aggodalmának fő oka az emberiség létromlása. Bármerre nézett, azt tapasztalta, hogy a vergiliusi és a Hamvas Béla-i eszmény, az aranykor visszaállíthatóságára semmi remény már.

Az elmúlt évtizedekben fizikailag eltérő intenzitással, de szellemileg mindig egyforma kisugárással jelen volt Balatonfüred életében. Könyvbemutatókon (mi is több kötetet adtuk ki), irodalmi esteken, rendezvényeken való személyes jelenléte sokakat vonzott. Magával ragadó volt szókimondással párosult igazságérzete, a költészetében megjelenő érzékenység, a szociográfiáiban tapasztalható szeretet, mely a magyar földhöz, a magyar nyelvhez kötötte.

Ezt most már személyesen nem tapasztalhatjuk. Nem látok senkit, aki helyébe léphetne. De talán nincs is erre szükség. Ő előre ment, nekünk pedig követni kell.

Csak rajtunk múlik, találkozzunk-e vele a Tejtúton. Ott, ahol a „tündöklő csillagok társaként halad”. Ott, ahol Csaba királyfi táltos paripáját arra kéri, hozza le gazdáját, hogy segítse ősi népét. Mert, ahogy írja: „Nem az ékesszólás tehetségét kérem, a szívhez szóláshoz adj nekem készséget!”

Különböző hagyományok azt tanítják, hogy a lélek, isteni részünk halálunk után még napokig, hetekig közöttünk van/él. Ez a köztes lét. Abban, hogy minél hamarabb csatlakozhasson az egyhez, Istenhez, mi, akik szeretjük, becsültük: segíthetünk imáinkkal. Imádkozunk dr. Józsa Tivadar, Bodosi György lelkéért!

(Részletek Cserép László Józsa Tivadar temetésén mondott emlékbeszédéből)

Uránbánya Balatonfüreden

A Balatonfüred és Balatonarács története című kötet Mészáros Gyula jegyezte Forradalom és szabadságharc 1956-ban című fejezetében olvashatjuk: „A következő nap is foglalkozott a Veszprémi Helyőrségi Forradalmi Katonai Tanács Balatonfüreddel. A jegyzőkönyv szerint bejelentés érkezett a Balatonfüredi Községi Forradalmi Tanácstól, hogy a balatonfüredi uránbánya kellő őrizet nélkül van. A Katonai Tanács utasítja Hekli József hadnagyot, hogy a szóban forgó urániumbánya őrzését szervezze meg.”

A jegyzőkönyv a Győri Katonai Bíróság iratai között maradt fenn Brusznai Árpád peréhez kapcsolva. A szövegből kitűnik, hogy Veszprémben 1956 őszén tényként kezeltek egy Balatonfüreden működő, a kor fogalmai szerint uránbányának minősülő területet vagy telepet. Ma azonban már történelmi tény, hogy a mecseki, Pécs melletti Kővágószőlős területén kívül Magyarországon sehol sem nyitottak uránbányát. Az ellentmondás azonban nem feloldható. Vizsgáljuk meg közelebbről, hogy milyen munkálatok folytak Füreden 1956-ban, amelyet egyes kortársak uránbányászatnak véltek! Erdemes azonban az elején kezdeni.

A hazai, még tisztán földtudományi indítatású uránércutatást Szalay Sándor fizikus és Földvári Aladár geológus kezdte meg 1947-ben. Kezdetleges műszerezettséggel, házilag fabrikált Geiger-Müller-számlálóval vizsgálták, és első eredményeikről 1948-tól publikációkban számoltak be.

Szovjet szakértők

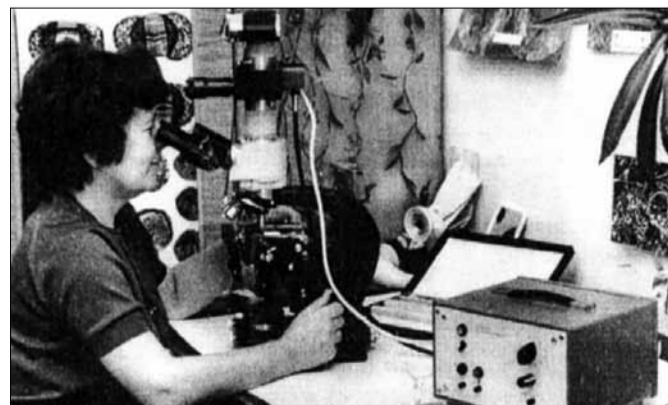
A magyarországi közlemények felkeltették bizonyos szovjet illetékesek figyelmét, és 1953-ban kormányközi megállapodás született a kutatások teljesen más szintre emeléséről. Még ebben az évben speciális földtani expedíciót szerveztek szovjet szakértők bevonásával. A szigorúan titkos eredményekről nem sokat tudni, de biztatóak lehettek, ugyanis a Mecseki Ércbánya

Vállalat Kutatási Üzem 1956-ban nyolc újabb expedíciót indított. Az addigra felhalmozódott tudományos eredmények alapján az ország üledékes kőzetű területeire irányult a figyelem.

A gamma sugarak hatása

A III. számú, Balaton-felvidék–Velencei-hegység kutatócsoport 1956. május 26-án kezdte meg a munkát Balatonfüreden. Székhelye az Ady Endre utca 13. alatti tágas nyaraló volt, melyet Pálóczi Horváth Adam építtett 1785 körül, ma a zeneiskola működik benne. A kutatócsoport első vezetőjének Jahn Vilmos aknász neveztek ki. A kutatások kezdeti szakaszában a Balatonfüred, Aszófő környéki triász kori dolomitot és a Balatonalmádi, Felsőörs környéki permi homokkő képződményeket vizsgálták át.

A munka első fázisában légi radiometriai méréseket végeztek, azaz gamma sugarzást kerestek, és ahol úgynevezett anomáliát fedeztek fel, ott földi műszeres felmérés következett. A legígé-

Laboratóriumi vizsgálat

Uránfúrások Balatonfüreden és környékén

Kutatófúrás a föld alatt

tebb pontokon kutatóárkot, kutatóaknát ástak, fúrásokat végeztek. A kutatások a legteljesebb titoktartás mellett, szovjet felügyelettel folytak. A magyar kutatók napi jelentéseket adtak le, melyekből heti jelentések készültek. Ez utóbbiakat azonban már titkosították, és csak a szovjet tanácsadók ismerhették meg.

Akna a hegybe

A legnagyobb munkára a Vászoly és Pécsely közötti

Terepmunka a Balaton-felvidéken

Öreg-hegyen került sor, ahol a foszfátos kőzet uránt is tartalmaz. Itt egy sok száz méter hosszú tárot (vízszintes aknát, vágatot) hajtottak robbantásos technikával a hegybe, a munkálatok végzésére a csoport létszámát 140 főre emelték.

Minden erőfeszítés ellenére csupán 0,01 százalék körüli urántartalmat találtak, ami nem is ércnek, csupán ércindikációnak számít. (A gyenge érc tartalmú mecseki uránbányák urántartalma 0,12 százalék volt.)

A táro berobbantott és elfeledett bejáratát 2021 elején néhány fiatal barlangász megtalálta, a tárnát bejárták. Az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeum munkatársai is átvizsgálták a jó állapotban megmaradt aknát, és 2021 szeptemberében a Kutatók éjszakája program keretében a táro bejáratánál tudományos ismeretterjesztő bemutatót szerveztek. A táro a nagyközönség számára a

bejárat rész veszélyessége miatt nem látogatható.

Az uránkutatók és a bauxit

Miután Balatonfüreden 1956-57-ben nem volt akár száz főt is befogadni képes munkásszállás, felmerült a kérdés, hogy hol helyezték el a bányászokat. A nyomok Balatonalmádiba vezetnek, ahol 1950 januárjában létesítették a Magyar Szovjet Bauxit-Alumínium Rt. Bauxitkutató Expedíció központját (1955-től Bauxitkutató Vállalat). Innen irányították az Iszkaszentgyörgy, Halimba, Nyírad, Gánt körzetében végzett kutatásokat. A munkásokat államosított panziókban, üdülőekben helyezték el. A dolgozói létszám 1953-ban meghaladta az ötszáz főt, így a titkos munkát végző uránkutatók elszállásolása konspirációs okból is kapóra jött. Annál is inkább, mert az urán kutatás fedőtörténete az első lépésektől kezdve a bauxitbányászat volt.

A CIA jelenté

A magyarországi urán kutatás egy mellékszála, hogy a nagy sürgölődés felkeltette a CIA érdeklődését is. Az amerikaiakat főleg a szovjet befolyásszerzés aggasztotta. Az Internet Archive Wayback Machine amerikai nonprofit internetkönyvtára átláthatósága bizonyítékként a CIA százezres nagyságrendben töltött fel már elavult dokumentumokat, köztük a magyarországi szovjet atomkutatásról is. Egy 1957 nyarán kelt CIA-jelentés szerint a

A fűrómagok előkészítése dokumentálásra

balatonfüredi bányában nyolcszáz munkás dolgozott, a felszínre hozott érc 8 százalékos. Nagy szerencséje a Balaton-felvidéknek, hogy a kém jelentése a valóság szinte egyetlen elemét sem tartalmazta! Az említett bánya nem lehet más, mint a pécselyi táro, és 8 százalékos érc tartalom mellett Füred környékén ma már fű sem nőne.

Betemetetlen kutatóárkok

A Balaton-felvidéki uránérc kutatás első szakaszának vázlatos, csak Balatonfüredre koncentrált áttekintése után meg kellene válaszolni a kérdést, hogy hol folytatták a kutatók a város határain belül olyan jelentősebb munkálatokat, amelyek a be nem avatott szemlélők számára már bányászatnak tűntek. Ez a terület minden valószínűség szerint a Felső-Bocsár, pontosabban közvetlenül a Malom-völgy város felőli oldala. Visszaemlékezők szerint nagy földmunkák folytak a területen, a 60-as években még látszottak a tájsebek, az egykori kutatóárkok betemetetlen maradványai. Ez tehát a története annak, hogyan nem lett szocialista bányaváros Balatonfüredből.

Geológiai haszon

A Balaton-felvidéki kutatások súlypontját 1962 után áthelyezték a Badacsonyi-hegység, Kőveskál, Kővágóörs határterületére, a központ azonban mindvégig Balatonfüreden maradt. A munkálatokat 1982-ben zárták le az a végső következtetéssel, hogy iparilag hasznosítható uránfeldúsulást nem sikerült kimutatni. A gazdasági kudarc ellenében a sok-sok elvégzett próbafúrás jelentős tudományos haszonnal járt. A Balaton-felvidék geológiai tekintetben hazánk legalaposabban feltérképezett területei közé került.

György Péter János

Forrás: Majoros György: Uránkutatói munkák története és néhány eredménye a Balaton-felvidéken. Megjelent a Közlemények a magyarországi ásványi nyersanyagok történetéből XIII. kötetben. Érc kutatások Magyarországon a 20. században, 2002. 39–55. oldal. Köszönet Tóth Bence Tamásnak a képek felkutatásáért.

Az uránról röviden

Az uránt, amit magyarul a nyelvújítás előtt sárganyagnak hívtak, kerámiák zománcának színezésénél használták. Mint elemet egy német kémikus fedezte fel 1789-ben, és a pár évvel korábban megtalált Uránusz bolygóról nevezte el. Azt, hogy radioaktív, csak 1906 óta tudjuk. Az uránt, amit főként Kongóból szereztek be, felhasználták a Little Boy nevű atombomba építéséhez, amit végül Hirosimára dobtak le 1945. augusztus 6-án. A többi atombomba hasadóanyaga plutónium volt, aminek az előállításához szintén uránra van szükség. Az urán elsősorban az egész földkéregben megtalálható. Átlagos koncentrációja 3-5 gramm/tonna (3-5 ppm). A földkéreg urántartalma – 25 kilométer mélységig számolva – 100 milliárd tonnára becsülhető, míg az óceánoké 10 millió tonnára. Legfontosabb érce az urán-szurokérc, amely jellemzően 0,5-0,8 százalék (5-8 ezer ppm) uránt tartalmaz. Bányásznak 0,1-0,25 százalék urántartalmú ércet, és előfordul (Kanadában) több tíz százalék urántartalmú érc is, amit meddővel keverve

bányásznak ki. A Föld uránkészletének 40 százaléka Ausztráliában található. 2017-ben 20 országban bányásztak uránt. Ekkor a legnagyobb termelő Kazahsztán volt a világtermelés 39 százalékával és Kanada 22 százalékkal. Nagyobb termelők még: Ausztrália (10 százalék), Namibia (7 százalék), Niger (6 százalék), Oroszország (5 százalék), Üzbegisztán (4 százalék). Az atomerőművekben nem szintetizta fémuránt, hanem 1,2–2,4 és 3,6 százalék U235-re dúsított urán-dioxid tartalmú pasztillákat használnak, amelyeket hosszú, vékony üzemanyagpálcákban halmoznak fel. Radioizotópos termoelektromos generátorok fűtőelemeként is használják számos esetben, például a Naprendszer külső részeit kutató űrszondákban: Voyager 1-2, Pioneer-10, New Horizons, de felhasználják nukleáris fegyverek gyártásához is. Kémiai hatását tekintve maga a fém és vegyületei egyaránt súlyosan mérgező anyagok.

Rippl-Rónai Józseftől Maurer Dóráig

Válogatás a Fővárosi Képtár modern és kortárs képzőművészeti gyűjteményéből

A Fővárosi Képtár az ország egyik legkiemelkedőbb és a főváros egyetlen képzőművészeti gyűjteménye, melynek anyaga hosszú évek óta csak töredékében látható. A balatonfüredi kiállításra válogatott műtárgyak valójában az úgynevezett második gyűjtemény darabjai, hiszen az első, a 19. század nyolcvanas éve óta gyarapodó kollekciónak az 1957-ben megalapított Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményébe olvastották. Nem sokkal később, 1959 végén azonban a főváros határozatot hozott a képzőművészeti gyűjtés újraindításáról, 1960-tól már külön pénzügyi keretet is biztosított a vásárlásokra, és a gyűjtemény őrzését a Budapesti Történelmi Múzeumra bízta.

Az 1960-tól újrainduló gyűjtést a mindenkori modern és kortárs művészetre való nyitottság jellemezte: a lefontosabb 19. századi mesterek fő művei mellett elsősorban a 20. századra és a kortárs művészetre koncentrálnak „szerzeményeztek”. A főváros támogatásával rendkívül gyorsan sikerült felépíteni egy kiváló

magyar képzőművészeti gyűjteményt, amelynek 20. századi anyaga jól tükrözte a hatvanas évektől kanonizálódott modernista elbeszélést.

A századvég müncheni mestereitől (Réti István, Csók István, Hollósy Simon) portrékat és jellegzetes zsánerjeleneteket, Rippl-Rónai Józseftől és

Ferenczy Károlytól fő műveket vásároltak. A századelőn francia posztimpreszionista és fauve irányzatot megismerő modern művészek közül Czobel Bélának és Kernstok Károlynak jelentős korai munkái kerültek a gyűjteménybe, s a Nyolcak szinte minden alkotójától megtalálható az anyagban néhány fontos festmény. A szobrászati kollekciónak Femes Beck Vilmos, Vedres Márk, Medgyessy Ferenc és Beck Ö. Fülöp kisméretű, de művészettörténeti szempontból kiemelkedő művei jelzik a korszakban a plasztikai útkeresés irányait.

A két világháború közötti anyag legalább ilyen gazdag és sokrétű: Kassák Lajos, Bortnyik Sándor, Molnár Farkas avantgárd munkái mellett a neoklasszicista irány és a római iskola művészeinek alkotásai egyaránt megtalálhatók (Patkó Károly, Aba-Novák Vilmos, Molnár C. Pál, Kontuly Béla). A posztnagybányai iskola képviselőit (Bernáth Aurél, Egry József, Pátzay Pál, Ferenczy Béni) szívesen vásárolták, nem véletlen, hiszen a második képtári gyűjtemény építése idején is népszerűek voltak alkotóik. Derkovits Gyula művészete az ötvenes évek heves vitáit követően az évtized végére nyerte el méltó helyét a két vi-

Rippl-Rónai József (1861–1927) *Fivéreim (Lajos és Ödön)*, 1918; Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár

lágháború közötti modern művészet történetében, s ebbe a folyamatba illeszkedett fő műveinek megvásárlása a képtár számára.

A háború utáni képzőművészeti anyagban jelentős helyet foglalnak el az európai iskola alkotói, s a későbbi évtizedekre vonatkozóan szinte minden fontos művész és korszak művei jelen vannak a gyűjteményben. Kiemelkedő a hatvanas évek szürrealista iránya (Csernus Tibor, Lakner László), az Iparterv-kiállításokon egy-

kor szereplő alkotásokból számos darabot vásároltak a nyolcvanas, kilencvenes években (Konkoly Gyula, Jovánovics György, Bak Imre, Keserü Ilona). A nyolcvanas évektől kezdve, majd a kilencvenes évek elejétől a Kiscelli Múzeum templomterében megrendezett kortárs kiállításokkal szoros összefüggésben szinte az összes hazai kortárs képzőművészeti áramlat alkotásai bekerültek a képtárba.

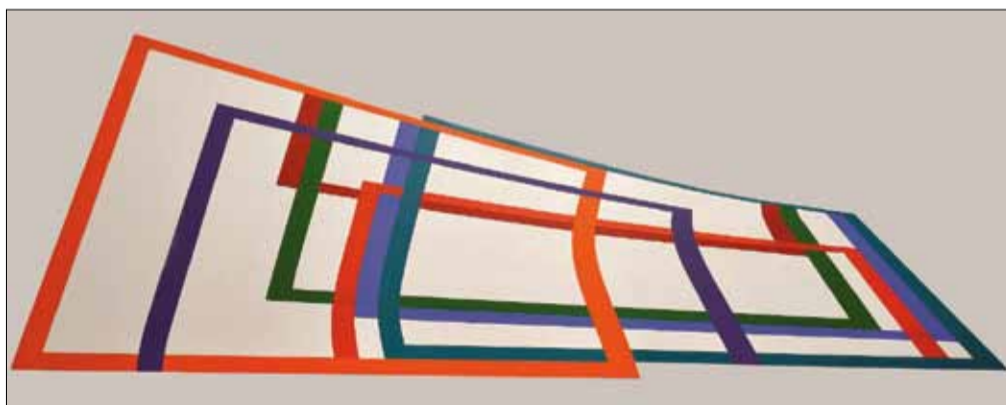
A Fővárosi Képtár gyűjteményéből válogatott fő

művekkel lényegében elmondható a magyar modernizmus története – egy 20. századi kis magyar modern művészettörténet –, s ebben rejlik igazi pedagógiai lehetősége is. A tárgyak, recepciójuk, múzeumba kerülésük érzékenyen jelzi a modern és kortárs művészet kánonjának változásait az 1960-as évektől napjainkig. Így a kiállítás egyszerre ad lehetőséget a látogatóknak arra, hogy a korszak jelentős és ritkán látható alkotásaiban gyönyörködhessenek, befogadják a 20. századi magyar művészet mesternarratíváját, ugyanakkor a tárgyak történetébe merülve megértsék: a kánon nem állandó, a mindenkori jelen viszonyai formálják, a gyűjtemény pedig nem halott anyag, hanem mindig újraértelmezendő.

A Fővárosi Képtár modern és kortárs képzőművészeti gyűjteményéből származó válogatás 2023. január 8-ig tekinthető meg a Vaszary Galériában. **BFN**

Rippl-Rónai József (1861–1927) *Szüleim 40 év házasság után*, 1897; Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár

Maurer Dóra (1934) *Gömbült tér, homorú*, 1934; Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár

Tanuljunk ünnepi táncokat, kóstoljunk hagyományos ízeket

Purim: A bibliai Eszter-történet, zsidó örömnep

- beszélgetés a sorsvetés ünnepéről
- Flódnai és Hámán-táska kóstoló

tánctanulás fergeteges zenére, vezeti
Timár Lajos

2022. március 16, szerda 16.00

Jegyek elővételben a jegy.hu a www.zsidokivalosagok.hu weboldalon és a helyszínen 1.000 forintért

Balatonfüred, Bajcsy-Zsilinszky Endre u. 32. ☎ 06 87 782-592
www.zsidokivalosagok.hu info@zsidokivalosagok.hu facebook.com/zsidokivalosagokifuzse

4 ÉVSZAK *lavasz* KÖZREMŰKÖDŐK

Tokody Ilona
Kossuth-díjas énekművész

és a Mendelssohn Kamarazenekar hangversenye
Közreműködik: Muskát András - tenor

2022. március 12. szombat, 18.00
Anna Grand Hotel diszterem

Jegyek, információk: szafaludszinhaz.hu, +36 (0)2 305-9006, jegy.hu, kultura.balatonfured.hu, facebook.com/balatonfuredkultura

A műsoralkotást jogait fenntartja! Kérjük az érvényben lévő járványügyi szabályok betartását! Kiosztóktól

Új elemekkel bővült a városi értéktár

Öt helyi értékkel bővült a városi értéktár. A Figula Pincészet, a Gombás-kúria, az Arácsi Népház, a Kedves Cukrászda, illetve az ötvenéves Radnóti Miklós Általános Iskola került be a város értékei közé.

A Városi Értéktár Bizottság legutóbbi ülésén döntött arról, hogy – elfogadva az ajánlásokat – öt új értékkel bővíti a helyi értéktárat, amely ezzel már 49 értéket számlál. Az erről szóló okleveleket az Arácsi Népházban rendezett összejövetelen adta át *Bóka István* polgármester.

gyűlteket a rendezvényen, amelyen elhangzott: az Arácsi Népház elsősorban mint a helyi közösséget erősítő kiállítóház kapta az oklevelet. A Gombás-kúria mint a város egyik ikonikus, minőségi vendéglátást kínáló épülete, a Kedves Cukrászda mint Füred imázsához tartozó patinás hely, a Radnóti iskola pedig a település legidősebb általános iskolájaként, ahol generációk nőttek fel.

– Jelenleg 95 megyei értéket tartalmaz a megyei társ, közöttük nyolc füredi érték szerepel, mint például az 1956-os, közepén lyukas zászló, az Állami Szívkórház, a római kori cserépegéző kemence, valamint a fű-

A füredi értéktár 2014 óta dokumentálja a település szellemi vagyonát. Bárki tehet javaslatot, így van esély a szubkultúrák, a hivatalos értékrenden túli, Füred identitását meghatározó értékek megjelenítésére is. Alakul egy átfogó kép az Anna-báltól a magyar boglárkán át a Baricska csárdáig. A 2012-ben hozott Hungarikum-törvény ugyan megszabja az értéktárba vétel menetét, valamint meghatározza a nemzeti érték fogalmát, tulajdonképpen bárki tehet javaslatot arra, mit tart a város értékének. Nem kell kizárólag magas, egyedi, tárgyias formában megjelenő értékekre gondolni. Minden szellemi,

A Városi Értéktár Bizottság évente két alkalommal ülésezik

– Évente kétszer ülésezünk, a bizottság külső szakértőkkel együtt bírálja el a beérkező javaslatokat. Várjuk az újabb felvetéseket, hiszen időről időre felmerülnek olyan értékek, amelyekre eddig nem gondoltunk. Nagy erénye a kezdeményezésnek, hogy a városiak határozhatják meg, mit tartanak Füred értékeinek. Úgy látom, a városi értéktár erősíti a helyi identitástudatot, a javaslatok alapján valóban összeáll a kép, mire vagyunk mi itt, helyben büszkék – mondta *Molnár Judit*, a helyi értéktár bizottság elnöke.

Hári Lenke alpolgármester köszöntötte az egybe-

redi szénsavas források. Az Anna-bál már a hungarikumbizottság előtt van. A települések presztízszerkedést csinálnak abból, hogy egy-egy természeti vagy épített értékük, illetve kulturális örökségük bekerüljön az értékek közé. Igyekszünk bemutatni az egyre gyarapodó értéklisztát filmekkel, kiadványokkal. Egyértelmű, hogy a megyei listástrom erősíti az identitásunkat – vélekedett *Vörösmarty Éva*, a Veszprém Megyei Közgyűlés alelnöke, a megyei értéktár bizottság leköszönt elnöke, aki hoztatta: hamarosan bővül a megyei értékeket bemutató kiadványok száma.

anyagi, természeti és közösségi érték vagy termék, alkotótevékenység, hagyomány, tájhoz és élővilághoz kapcsolódó jelenség, épület, szobor, természeti környezet, rendezvény, a vendéglátáshoz, turizmushoz köthető attrakció egyaránt felkerülhet a listára.

A Magyar Értéktár egy alulról építkező piramisrendszer, amely több szinten összegzi az értékeket. A települések helyi értékeiből állítják össze a megyei értéktárat, azokból pedig az összes hazai tájegységet átfogó magyar értéktárat, amelyből aztán kiemelik a hungarikumokat.

Martinovics Tibor

Humor és kreatív írás

(Folytatás az 5. oldalról.)

– A kiábrándultság persze nem látszik se rajtam, se bennem, mert ez a személyes, belső ügyem, munkába fojtom. Ülök és dolgozom, csinálom a munkámat, ami talán nem kell senkinek, de engem szórakoztat. Most épp az életem vídám eseteit rögzítem, amikben cinikus voltam, ugrattam, becsaptam vagy szórakoztam.

– **Például?**

– Salgótarjánban múzeumigazgató voltam, ahol minden évben volt kortárs tavaszi tárlat. A nyolcvanas évek vége felé egy ilyen esetben Szentendrére kellett utaznom valamiért, s onnan küldtem táviratot a salgótarjáni városi tanács elnökújének: „Kovács Imre festőművész vagyok, nem engedélyezem, hogy a képemet kiállítsák, azonnal vegyék le a falról!”. Nem vették észre, hogy épp április elseje volt. Bődületes pánik tört ki a városházán, botrány, sajtó, pártbizottság, mi lesz velünk! Rohangáltak, hogy hol van ennek a festőnek a képe, kerítették elő Praznovszkyt, ő sincs itt, hol van? Szentendrén! Fél nap elteltével rájöttek, hogy én küldtem a táviratot. Szerencsére az már egy úri vezetés volt, halálra nevetétek magukat a saját ijedségükön, utána rajtam röhögtek, de nem bántottak, sőt... Ilyenekből állt össze az életem, a hatalommal való játképből, ami elviselhető.

– **Van határ, amit nem lép át?**

– A durvaság és a közönségesség nem az én tebarem.

– **Önt sose tréfálták meg?**

– Az embereket a szocializmusban nem voltak tréfálkozósak, ugyanúgy, ahogy most sem. Akkor is, most is ki kell bújni valahogy a hatalom alól-elől. Ezekhez a tréfákhoz egyfajta bátorság is kell, de jobb, ha nem ugrálsz. Egyszer a megyei tanács elnöke be-rendelt, hogy írjak neki beszédet a pártkongresszusra, aminek semmi értelme nem volt, mert utána még tizenöt helyen átírták volna, a névelőkön kívül semmi sem maradt volna belőle. A megyei tanács épületében bezárt egy terembe, meg volt terítve, egyik-igyak, de addig ki nem mehetek, amíg a beszéd el nem készült. Ettem-ittam, majd egy óra múlva leléptem a terem hátsó ajtaján keresztül. Szigorú tanácselnök volt, de bírta a humort: a legközelebbi találkozásunkkor megfenyegetett, hogy „gazember, megetted a heti repiadagunkat, beszéd meg nem lett”, de csak legyintett.

– **Mi az, amit élvez a mostani életében?**

– Az írást, a természetet, a kertet és a baráti társaságaimat. Több is van, a szenior fiúkkal például felváltva találkozunk egy-egy pincében, ahol iszogatunk és beszélgetünk. A veszprémi Eötvös Asztaltársaságomban tizenketten vagyunk, és csaknem tizenkét éve minden hónapban találkozunk. Összeveszés nélkül beszélgetünk „politika nincs!” felkiáltással – persze mindig van –, és nő se jöhet. Valamikor egy társadalmat kis közösségek fogtak össze: klubok, egyesületek, kaszinók, baráti közösségek és

Praznovszky Mihály egy közelmúltbeli előadáson

nőszövevények. A nőkre nagyon sokat terheltek és számítottak rájuk. Ki tud ellenállni egy női kérésnek?

– **A barátság fontos dolog?**

– Rendkívül fontos érzélem az ember életében, főleg az önzetlen barátság. Egyfajta menedék, én is ilyen közösségekben élek, szívesen és gazdagon. A valóság lepattan rólam. Persze tudom, hogy a valóságon kívül élni nem lehet, ha mást nem, akkor legalább a dupla nyugdíjamat fel kell vennem, hogy el tudjak menni szavazni, és tudjam, kire kell szavaznom, ha már egyszer lefizettek. De a feleségemmel nem nézünk tévét, néha elmegyünk moziba vagy beállunk a filmszalonok nézői közé. Most éppen egy japán filmhét igen érdekes darabjait nézzük. Letiltottam az összes hírcsatornát, nem akarom, hogy rám zúduljon a szemét, a gyűlölködés, a hazugság és a veszélyhelyzet. Így nem lehet élni. Napfényben, kertben igen, sütünk-főzünk a szomszédokkal, beszélgetünk, nagyokat nevetünk, és ez, meg a kreatív írás bőven elég a boldog, teljes emberi élethez.

Mórocz Anikó

A közösség megerősítéséért

Ez az év a megújulás éve a balatonfüredi Római Katolikus Plébánia történetében. A plébániaépület funkcióit tekintve jelenleg is számos átalakításon megy keresztül, a templomépületben pedig fontos állagmegőrző, komfortjavító és energiahatékonysági beruházások vannak folyamatban.

Ezeket túl az év elején megújult az egyházközség képviselő-testülete is, akiket januárban iktattak be.

A képviselő-testület tagjai hivatalból: *dr. Munkácsi János* diakónus, *Kicsák Tamás* kántor, *Árpási Tibor* sekrestyés, *Orbáné Veörös Júlia* karitászcsoporthoz vezető.

Választott tagok: *Varró Károly*, *Orbán László*, *Forsthofer Ágnes*, *Fabacsovics Zoltán*, *Németh Balázs*, *Böröcz István*, *Szabó Szilveszter*, *Kuti Rezső*, *Csontos András*,

Brózné Kusnyér Gabriella, *Lengyel Zsolt*, *Typl Magdolna*, *dr. Sebestyén József*. Tagok csak tanácskozási joggal: *Szopkó Bernadett*, *Kis Virág*, *Ujszegi Gyula*, *dr. Sziús Gergely*, *Kovács István*, *Gellén László*.

A testület továbbra is Orbán Lászlónak szavazott bizalmat az elnöki, Lengyel Zsoltnak a jegyzői teendő ellátására. Az arácsi városrészt képviselő alelnök Fabacsovics Zoltán lesz, munkáját Varró Károly segíti.

A tagok a közösség hitben való megerősödésért dolgoznak majd, az egyház erkölcsi és anyagi érdekeinek védelméért, így a templom és a plébánia megfelelő állapotát és üzemeltetését is szem előtt tartva és *dr. Fodor János* plébános munkáját segítve. A képviselő-testület tagjai – a hívek bizalmát ezúton is megköszönve – nyitottak arra, hogy bárki megkeresse őket az egyházközséget érintő észrevételeivel, kéréseivel, ötleteivel, hogy hatékonyan tudjanak tenni egy szép és színes hitéletért, valamint annak méltó fizikai környezetéért Balatonfüreden. Elérhetőségük: balatonfuredplebania@gmail.com

Forrás: plébánia

KÉRJÜK, AJÁNlja FEL ADÓJA 1 SZÁZALÉKÁT

A BALATONFÜRED VÁROSÉRT KÖZALAPÍTVÁNY SZÁMÁRA

ADÓSZÁM: 18922651-2-19

KÖSZÖNJÜK!

Balatonfüred Városért Közalapítvány, 8230 Balatonfüred, Szent István tér 1., tel.: +36-70/368-6870, e-mail: balatonfured.kozalapitvany@gmail.com

Kerekerdő, örökerdő

Tiltakoztak a természetvédők, szerintük tarvágás történt

Tiltakozó megmozdulást tartott február 5-én a Balatonfüredi Erdőért Csoport, mert szerintük állami tulajdonú erdőkben tarvágást alkalmaznak, ami katasztrófa felé sodorja az ottani élővilágot, beleértve az embereket is. A Bakonyerdő szerint nem tarvágás, hanem felújító vágás történt, és nem értik, hogy a Balatonfüred polgármesteréhez összehívott megbeszélés előtt miért került sor tiltakozásra.

A tiltakozók a veszprémi fajszi bekötőútnál gyülekeztek, onnan mentek át a zöld és a piros turistavonal által közrefogott helyszínre, ami az őskori festékbánya közelében van.

– Száz százalékban állami tulajdonú erőterületen vagyunk, Natura 2000-es, különleges státuszban lévő területen – vázolta a helyszínt *Chrapó Szilárd*, a Balatonfüredi Erdőért Csoport alapítója. – Technikailag az történt, hogy kivágták az összes fát. A területen gazdálkodó Bakonyerdőtől azt az információt kaptuk, hogy a favágás a törvényi feltételeknek megfelelően történt, a mi véleményünk szerint viszont ami itt zajlik, az környezetkárosítással és természetpusztítással egyenértékű. Ezt a famenyységet úgy is le lehetne termelni, hogy ne okozunk ilyen borzasztó sokkhatást az itteni élővilágra és az emberiségére.

A tiltakozás szervezője egy 2020-as alkotmánybírói határozatra hivatkozott, ami kimondja, hogy az ökoszisztémában visszafordíthatatlan károkat okoz a tarvágás. – Ha itt szétnézünk, akkor látjuk, hogy tűzi a nap a területet, egyetlen árnyék sincs. Egy szempillantás alatt megszűnt az erdő alapú ökoszisztéma, ami egy hónappal ezelőtt még létezett. Ez a beavatkozás súlyosan befolyásolja az emberi életkörülményeket, hozzájárul azokat a környezeti hatásokat, amiket a hőmérséklet- és klímaváltozás, a csapadékmennyiség és az ivóvíz, illetve a növény- és állatvilág tekintetében generál. A kitermelt fát az erőműben elégetik, a szén-dioxid ezzel visszake-

rül a légkörbe. Szerintünk ez a folyamat borzalmasan káros – hangsúlyozta a helyszínen *Chrapó Szilárd*.

Az erdőtörvény szerint a szálaló üzemmódot kellene előtérbe helyezni. Ennek a fenntartható erdőgazdálkodásnak az a lényege, hogy a fáknak csak egy meghatározott, kis hányadát vágják ki, így az erdő folyamatosan fennmarad. A jelen térségre vonatkozó erdőterv szerint 2007 és 2017 között mit sem változott a szálaló gazdálkodás területe. Erdőtörvény tehát van, de az erdőgazdálkodás ugyanúgy zajlik, mint húsz-harminc évvel ezelőtt: teljes egészében kivágják a fákat egy-egy területen.

A tiltakozásuk nem veszélyezteteti a fával fűtők tüzelőjét. Szerintük ugyanis a Bakonyerdő nyilvános adataiból látszik: az évi háromszázezer köbméteres kitermelésből csak húszszázötven értékesítenek háztartási tüzelőként. – Hiába van természetvédelem, Európán átívelő Natura 2000-es hálózat, aki kijön ide, az azt látja, hogy az erdőt kivágták – mondta *Chrapó Szilárd*, megerősítve, hogy az ügygel kapcsolatban *Bóka István* füredi polgármestert is felkeresték, az észrevételeiket pedig jelezték a

Bakonyerdő vezetősége felé, akik nyitottak voltak a kérdés megtárgyalására.

– Nem végeztünk tarvágást, felújító vágás történt, ami többszöri beavatkozással járó folyamat: az évek során az idős anyaaállományból lehulló magokból felújítjuk az erdőt, az így felnövekvő csemetékből pedig új erdő sarjad – magyarázta *Várad József*, a Bakonyerdő főmérnöke. – Meghagytuk azokat az értékes vadgyümölcsöket – mint például a barkócaberkenyét és egyéb elegyfajokat –, amelyek eleve egy laza vázat alkotnak, ami persze nem pótolja az idős fák árnyékát, de a helyszínen már ott növekszik az új erdő, érdemes lehajolni és jobban körülnézni.

A főmérnök szerint a most kivágott fák egy része idős vagy beteg volt, amelyek a következő évtizedben elpusztultak volna. Ellenőrizetlen felújulás esetén itt kökény- és galagonyabozótos jöhetett volna létre,

amiben csak egy-két őshonos fafaj talált volna helyet. *Várad József* megerősítette, hogy a Bakonyerdő 2021-ben háromszázezer köbméter fát termelt ki.

– Ennek több mint 44 százaléka, 130 ezer köbméter tűzifaként került értékesítésre. Ha egy átlagos, háztartásonkénti és évenkénti nyolc köbméteres felhasználással számolunk, akkor ez a mennyiség több mint tizenhatezer háztartás tűzifaigényét elégíti ki, ami jelentős mennyiség – mondta *Várad József*. – A fennmaradó 56 százalék jelentős része fűrészipari alapanyag lesz, jobbra hazai feldolgozóüzemekbe, kisebb hányada pedig exportra kerül. A maradék részt szintén hazai rostfa- és forgácslapgyártókhoz továbbítjuk, ami pedig semmi másra nem használható, az erőművi felhasználásra kerül.

A szálaló erdők hányadával kapcsolatban a főmérnök szerint a tiltakozók nem tüntették fel, hogy milyen területre vonatkozik a felmérésük. – A táblázat készítője figyelmen kívül hagyta az átalakítás alatt lévő erdők területét, ahol jelentős változás látható. Ezek az átalakítás alatt lévő erdők a vágásos üzemmódból a szálaló, azaz az örök erdő irányába mozognak. Ez alá a gazdálkodás alá tíz év alatt több mint ezer hektárt vontunk be – állítja *Várad József*.

A február 14-i polgármesteri megbeszélésen a Bakonyerdő és a Balatonfüredi Erdőért Csoport mellett a Balaton-felvidéki Nemzeti Park munkatársa és a balatonfüredi Molyhos Erdőbirtokossági Társulat elnöke, *Reitner Ferenc* is részt vett. Itt a Balatonfüredi Erdőért Csoport kitért arra a február 10-i konferenciára, ami több mint ezer tudós, kutató és a gyakorlatban dolgozó erdész szakember részvételével zajlott Sopronban. Az Agrárminisztérium közleménye szerint a klímaváltozás negatív hatásai elleni küzdelemben az erdő jelenti a legfontosabb eszközt és lehetőséget. Az erdők ellenálló és regenerációs képességének növeléséhez, immunrendszerük erősítéséhez a kulcs a biodiverzitás megőrzése, növelése, és ha kell, helyreállítása, proaktív erdővédelmi beavatkozásokkal.

Várad József elmondta: az említett konferencián számos kollégájuk is részt vett, hogy naprakész információkkal rendelkezzenek az erdőgazdálkodást érintő kutatásokról. A Bakonyerdő 2021-ben az erdész alkalmazottai részére maga is szervezett szakmai továbbképzést, ahol például *Ódor Péter* erdőökológus, a Magyar Tudományos Akadémia doktora tartott előadást a mérsékelt övi lombos erdőkben alkalmazható, a ter-

mészetes erdődinamikát jobban megközelítő erdőgazdálkodási megoldásokról. Hazánkban jelenleg is több száz szakember – kutató, erdész, természetvédő és ökológus – dolgozik együtt azon, hogy a fakitermelés mellett hogyan készíthetők fel a hazai erdők a klímaváltozásra, és hogyan őrizhető meg az erdei élővilág sokszínűsége a jövő számára. *Várad József* hangsúlyozta: az erdő szerkezetének, korösszetételének, faji sokféleségének átalakítása több évtizedes folyamat.

Reitner Ferenc a polgármesteri megbeszélésen kifejtette, hogy a magánerdőket a folyamatos erdőborítást biztosító lékes gazdálkodás technológiájával kezelik. A sikeres átállást az elmúlt évek nyereséges gazdálkodása támasztja alá. Nemrég szükségessé vált az erdőtervük módosítása, ami rendszerben le is zajlott.

Chrapó Szilárdék a megbeszélésen azzal a javaslattal éltek, hogy még ez évben kezdeményezzék a balatonfüredi erdőterv időközi módosítását. *Várad József* elmondta, hogy az érvényben lévő erdőtervet az érintett ügyfelek – erdőgazdaságok, természetvédelmi kezelők, az erdészeti és a természetvédelmi hatóság, valamint civil szervezetek – bevonásával az állami hatóságok készítik. A tervet szakmailag megalapozottnak tartja, ezért nem kezdeményezik annak általános módosítását. Amennyiben ezt valaki mégis megtenné, akkor ügyfélként részt fognak venni a folyamatban.

Zárásként *Chrapó Szilárd* egyértelművé tette, hogy kezdeményezni fogják az erdőterv időközi módosítását, és túrákat szerveznek, ami során minden érdeklődőnek megmutatják a balatonfüredi erdőt, használják a turistautakat, és szót teszik, ha egy erdő részben kivágják az összes 80–100 éves tölgyet.

Mórocz Anikó

Városi elismerés a sportolóknak

Tavaly a koronavírus-járvány miatt nem, idén azonban szűk körben megrendezték a sportdíjátadó ünnepséget. A képviselő-testület döntése értelmében Balatonfüred Sportjáért kitüntetést kapott az Acro Dance Sportegyesület Perfect felnőtt nemzeti akrobatikus rock and roll formációja, név szerint Bujáky Eszter, Bujáky Kata, Csák Regina, Franz Hajnalka, Gazsi Rebeka, Horváth Csenge, Tromler Kata Rebeka. Az edző Tromlerné Rusz Rita (képen balról a negyedik). Ugyancsak Balatonfüred Sportjáért kitüntetést vehetett át Fáth Kinga, a Szent Benedek Röplabda Akadémia sportolója (a képen jobbról a negyedik)

BFN

A nehéz csend maradt...

Takács Bence, a fiatalon elhunyt labdarúgó emlékére

Február elején tragikus hirtelenséggel, autóbalesetben elhunyt Takács Bence, a Balatonfüredi Utánpótlás Sport Club korábbi sportolója.

„Odafent
Azt mondják, nem rossz az a hely
De az árnyékod nem vitted el
Itt a magunkét cipelni kell”
(részlet a Konyha zenekar Földrevaló című dalából)

Reményekkel teli, tulajdonképpen minden előtt álló fiatalemberként, s ha mondhatom neked, Bence, szinte gyerekefejjel ültél abban az autóban szerda reggel. Telis-tele kedvvel, tervekkel, és azzal a szelíd, derűs, intelligens bátorsággal, amivel az alig húsz esztendődet meghazudtolva nap mint nap mondhattál egy igazán nagy és hozzád méltó, optimista igent az életre. Mindenre.

Most mégis hajlottan, gyámoltalanul, a másik pillanatban meg vigasztalan dühvel hívnám, hívnánk ki a sorsot: Bence, miért, miért veled történt mindez?

Két évig játszottál nálunk Füreden, ami alatt a korodbeli kamaszokra és ideáikra cáfolva, két lábon a földön járva, soha nem beszéltél arról, hogy labdarúgó leszel. Mégis úgy léptél pályára minden egyes mérkőzésen, olyan keményen dolgoztál az edzéseken, mint azok, akik tehetségükkel és alázatukkal egykor a legnagyobbak közé kerültek. Nem csupán az odaadásoddal, a fáradhatatlan szíveddel mutattál példát másoknak, hanem –

Takács Bence (az álló sorban balról a harmadik) csapattársai körében

Bence alázattal, keményen dolgozott az edzéseken is

ahogyan edzőid is számtalanszor elmondták – mindened megvolt, ami ehhez a játékhoz szükséges.

– „Lőj, Kistaki, vállald el!” – emlékszel, ahogyan Gujdár Sanyi bácsi öblös hangjától szinte minden megremegett Arácon? És te hányszor meg is tetted, zrikálhattak szeretettel a társaid azzal, hogy a kis gól is gól. Megtetted, mert az

együttműködő, tiszteletudó szerénység mellett igazi vagány is voltál. Idővel a korosztályod kapitánya, aki erőt és magabiztosságot kölcsönzött a társainak, ami mellett pedig szinte sugárzott belőle, hogy mennyire szereti azt, amit csinál. Talán ezektől is voltál annyira különleges számunkra. Testvéreddel, Lacival a pályán még erősebbek voltatok. Palkó már

2016 tájékán is mondta, hogy az akkoriban hozzánk kerülő bátyád mellett egy igazi kincset talált Herenden. Alig egy évre rá itt voltál. Bence, tudod, most is büszke lennél rá: 21 évesen, az iskolapadból frissen kilépő edzőként áll helyt a csapatával a kiemelt bajnokságban. Mi meg pontosan tudjuk, hogy ti, Takácsok (a Kistaki meg a Nagytaki), milyen értékesek is vagytok. A sístergős lövések, a tūpontos indítások, az együtt megélt győzelmek és kudarok, a visszafogott és mégis derűs magabiztosságod mind itt marad velünk. Akkor is, ha most csupán a nehéz csend van.

Isten veled, Bence!

Makó István

Laptopok ingyen a diákoknak

Az országos digitális oktatási program keretében a Lóczy Lajos Gimnázium 227 darab laptopot kapott, amelyeket a kilencedik évfolyam 165 tanulója használhat, illetve az a 13 pedagógus, akik még nem rendelkeztek ilyen eszközzel.

A köznevelés digitalizálását fejlesztő programmal felmenő rendszerben valószínűleg meg, a célja összesen 615 ezer notebook beszerzése, amelyeket 2026-ig valamennyi, a programhoz csatlakozó köznevelési intézmény 5–12. évfolyamos tanulóinak használnak majd. A programot az Európai Unió és az állam finanszírozza.

– Még 2016-ban kezdtük el a hazai oktatási intézmények és tanulóik digitális felzárkóztató programját, részben ennek köszönhető, hogy a Covid ideje alatt megfelelő színvonalon tudták az iskolák biztosítani a digitális oktatást. Most folytatjuk a programot, a következő napokban 120 ezer laptopot osztunk szét az ország különböző iskoláiban, amelyeket diákok és a tanárok használhatnak. Fontos, hogy a tanulók birtokában legyenek a megfelelő digitális ismereteknek, fontos hogy hatékonyabbá tegyük az oktatást – mondta Kisfaludy László, az Emberi Erőforrások Minisztériumának köznevelésért felelős helyettes államtitkára a Lóczy Lajos Gimnáziumban tartott sajtótájékoztatóon.

reteknek, fontos hogy hatékonyabbá tegyük az oktatást – mondta Kisfaludy László, az Emberi Erőforrások Minisztériumának köznevelésért felelős helyettes államtitkára a Lóczy Lajos Gimnáziumban tartott sajtótájékoztatóon.

Konráth Károly, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára kiemelte: a program a következő négy évben folytatódik; az a cél, hogy 2026-ra, felmenő rendszerben valamennyi, a közoktatásban részt vevő diák kapjon egy-egy laptopot.

A Lóczy gimnáziumban már sorban is álltak a 9. évfolyamos diákok szülei, hogy átvegyék a gyermeküknek járó notebookot. A napokban a program révén a gimnázium 9. évfolyamának összes tanulója kap egy-egy laptopot, az eszközöket haza is vihetik. Az iskola elvégzéséig használhatják a számítógépeket, sőt érettségi után igény szerint jelöléses áron meg is vásárolhatják. Az iskola 13 pedagógusa is átvett egy-egy laptopot, így az intézmény minden tanára rendelkezik már az oktatáshoz szükséges eszközzel. A tanároknak online továbbképzést is biztosít a program – tudtuk meg Duna Katalintól, a gimnázium igazgatójától.

MT

Áprilisi programelőzetes

ÁPRILIS 1. Fritz Mónika textilkészítés	ÁPRILIS 16. Az első hajó fogadása
ÁPRILIS 8. Holokauszt-emléknap	ÁPRILIS 28. Parker Jazz Club Balatonfüred: Karosi Júlia Quartet
ÁPRILIS 10. Jubileumi koncert a zeneiskola zenekari és kórusai részvételével	ÁPRILIS 28–MÁJUS 1. XXXI. Jókai-napok
ÁPRILIS 11. A magyar költészet napja	ÁPRILIS 29. A tánc világnapja Ultrabalaton
ÁPRILIS 14–18. Húsvéti programok	MÁJUS 1. Múzeumi Majális Májusfaállítás

Politikai hirdetés

ÁPRILIS 3.

LEGYEN

MAGYARORSZÁG
MINDANNYIUNKÉ!

SZAVAZZON

BENEDEK SZILVESZTERRE

AZ ELLENZÉK KÖZÖS JELÖLTJE
VESZPRÉM 2. OEVK.

EGYSÉGBEN MAGYARORSZÁGÉRT

JELÖLŐ
SZERVEZETEK

TÁMOGATÓ
SZERVEZET

Politikai hirdetés

ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁS ÁPRILIS 3.

ELŐRE MENJÜNK, NE HÁTRA!

Tisztelt Fürediek! Tisztelt Arácsiak!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy országgyűlési képviselőként szolgálhatom a Balatonfüreden és a Balatonarácson élőket is.

Az elmúlt időszak sikerei örömmel töltenek el. Balatonfüred egyre inkább a Balaton régió meghatározó települése, mely szép eredményeket tud felmutatni. Gondoljunk csak az oktatás, a kultúra vagy a sport területére.

Munkánk van még bőven, de a térség jó úton jár, és fontos eredményeink vannak, ezért nem hagyhatjuk, hogy visszatérjen a kudarcokkal teli Gyurcsány-korszak! Tisztelettel kérem a bizalmát a közös céljaink eléréséhez.

Kontrát Károly,
az Ön országgyűlési képviselője

Kontrát Károlyval sokat lépett előre a térségünk! Korrekt, megbízható ember, aki mindenkinek segít.

Dr. Bóka István
polgármester

Számos helyen halljuk, látjuk és tapasztaljuk, hogy országgyűlési képviselőnk, Kontrát Károly, milyen jelentős támogatást, segítséget nyújtott a térségünkben levő városok és települések virágzásához, és az egészségügyi ellátás fejlesztéséhez is.

Jó szívvel ajánljuk, hogy folytassa ez irányú eredményes és áldozatos munkáját.

Prof. Dr. Veress Gábor
főigazgató, főorvos
Balatonfüredi Állami Szívkórház

Gimnáziumunk 65 éves történetének legnagyobb fejlesztése valósult meg országgyűlési képviselőnk segítő munkájának köszönhetően.

Biztos vagyok benne, hogy a továbbiakban is sikeresen tevékenykedik a jövő generációja érdekében.

Duna Katalin,
a Lóczy Lajos Gimnázium igazgatója

Kontrát Károly kiemelt figyelmet szentel és támogatást nyújt a sport valamennyi területének. A kiváló sportlétesítmények mellett a sportkedvelők lehetőségei is folyamatosan növekednek.

Kemény László
balatonfüredi kézilabdázó

KÖZÖS EREDMÉNYEINK

MEGÚJULT A LÓCZY LAJOS GIMNÁZIUM

ÚJ SPORTCSARNOKKAL GAZDAGODTAK AZ ISKOLÁK

MEGÚJULT A VÁROSI KÖNYVTÁR

MEGÉPÜLT A BME TUDÁSCENTRUM

MEGÚJULT A MESEVILÁG TAGÓVODA

ÚJ KÖZÖSSÉGI TÉR JÖTT LÉTRE

